

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องทัศนคติเชิงประเมินของครูอาสาสมัครและกรรมการโรงเรียน ต่อแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทย ระดับ 5 และระดับ 6 โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องน้อยมาก ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ในโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจัดโดย คณะสงฆ์ คณะกรรมการ และคณะครูอาสาสมัคร จึงขอกล่าวถึง โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในประเทศไทย และโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างในด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร รวมทั้งการดำเนินงาน นอกจากนี้จะกล่าวถึงการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองและการปลูกฝังวัฒนธรรมไทย แก่เด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยสังเขปดังนี้

โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในประเทศไทย

โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในประเทศไทยแห่งแรกคือ โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เริ่มเปิดทำการสอนเป็นครั้งแรกเมื่อ วันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2501 (พระมหามนตรี เทวมนตรี 2526: 41) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักพระพุทธศาสนาตามสมควรแก่วัยของตน
2. เพื่อปลูกฝังศีลธรรมและวัฒนธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน
3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา
4. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักบำเพ็ญกุศลสาธารณประโยชน์
5. เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา

(อนุสรณ์ พอ. มหาจุฬาฯ 2521: 2)

พ.ศ. 2504 คณะผู้บริหารสภาการศึกษามหาจุฬาราชวิทยาลัย วัดบวรนิเวศวรวิหาร ได้เปิดโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้นเป็นแห่งที่สอง โดยใช้ชื่อว่า "ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์" ทำพิธีเปิดเมื่อ วันที่ 31 ธันวาคม 2504 (แถลงกิจการของสภาการศึกษามหาจุฬาราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ 2514: 341) โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ทั้งสองแห่งได้ปรับปรุงพัฒนากิจการของ

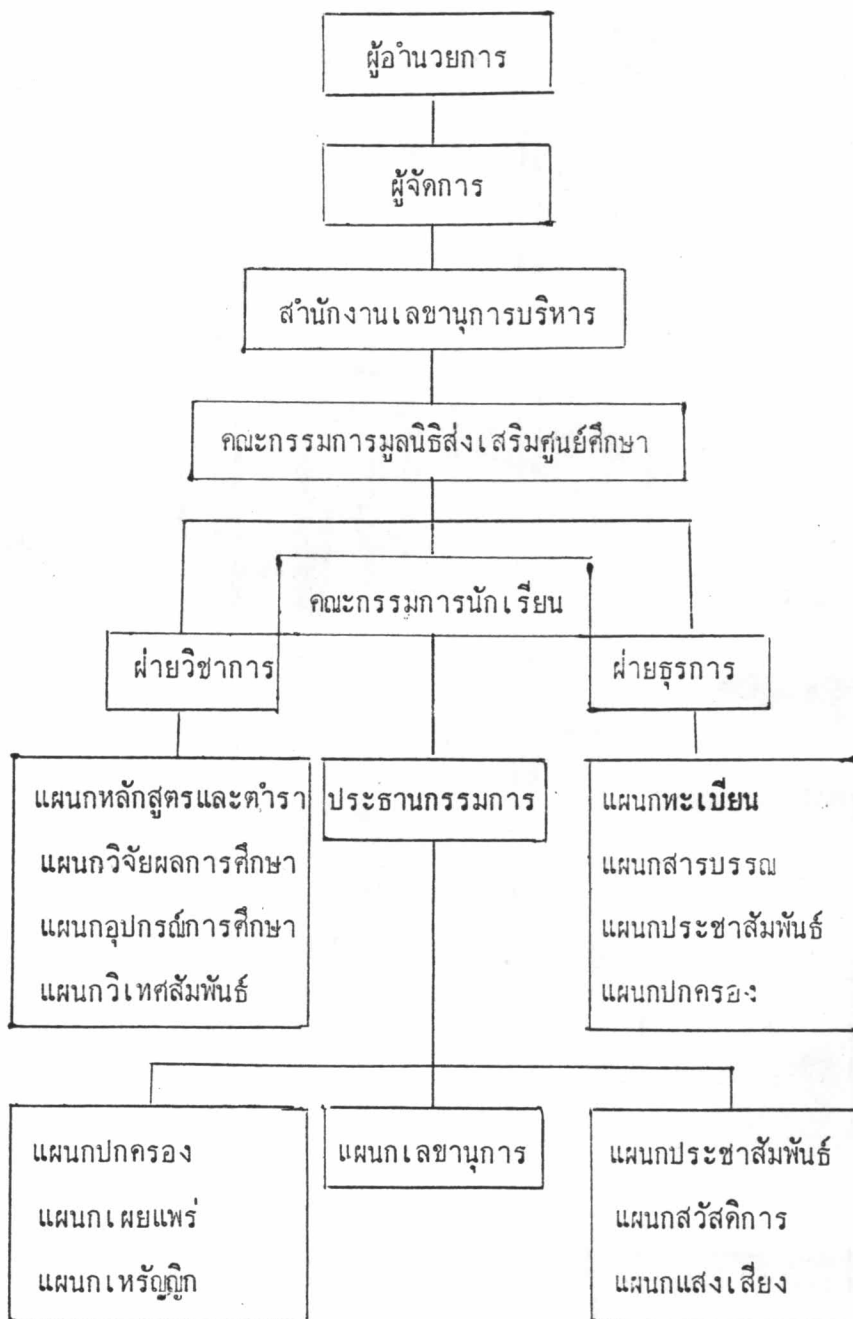
โรงเรียนตลอดมา จนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่โรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์อื่น ๆ ที่จัดตั้งขึ้นในภายหลัง วัตถุประสงค์ในภายหลังกว้างขวาง ๑ ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ได้จัดตั้งโรงเรียนวันอาทิตย์ขึ้นมา โดยได้รับคำปรึกษา ด้านการจัดตั้งด้านหลักสูตร ประมวลการสอน จากโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ทั้งสองแห่งนี้

กรมการศาสนาได้เห็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นหลังจากการตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ จึงได้อนุมัติให้กองศาสนารับดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ ตามนโยบาย ส่งเสริมงานด้านพัฒนาจริยศึกษา เป็นผลให้ โรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ ได้รับการอุปถัมภ์จาก กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ในปีพ.ศ. 2518 ทางกรมศาสนาได้จัดสรรงบประมาณประจำปี ให้แก่โรงเรียนตามจำนวนนักเรียน และเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ เป็นเอกภาพ กรมการศาสนาจึงได้วางหลักการต่าง ๆ ให้วัดที่มีกิจการโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ และขึ้นทะเบียนกับกรมศาสนา เพื่อขอความช่วยเหลือทางการเงินและด้านอื่น ๆ ให้มีลักษณะและรูปแบบเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงได้กำหนดให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาอบรมศีลธรรมและจริยธรรมแก่ เด็กและเยาวชน ใช้ชื่อว่า "โรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์" เหมือนกันทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนา
  2. เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง
  3. เพื่อส่งเสริมจริยศึกษาของพุทธเยาวชน
  4. เพื่อส่งเสริมศีลธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของชาติ
  5. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- (สุวิมล เอกอรุ 2529: 86)

โดยมีลักษณะการบริหารงานและดำเนินการในโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ ดังแผนผัง การบริหารงานต่อไปนี้

แผนผังการบริหารงาน  
โรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์



ในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบรวมทั้งลักษณะการปฏิบัติหน้าที่มีดังนี้คือ

1. ผู้อำนวยการ หัวหน้าสถานศึกษาของโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ ได้แก่ เจ้าอาวาสที่โรงเรียนตั้งอยู่ เป็นผู้อำนวยการโดยตำแหน่ง มีหน้าที่ผู้อำนวยการให้กิจกรรมของโรงเรียน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยมีผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ หรือคณะกรรมการที่ปรึกษา หรืออื่น ๆ หรือไม่มีแล้วแต่แต่ละสถาบัน

2. เลขานุการ หรือกรรมการเลขานุการ ของโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อยและเจริญก้าวหน้า หน้าที่ของฝ่ายเลขานุการคือ การประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งการให้ความสะดวกด้านต่าง ๆ แก่หน่วยงานที่อยู่ในสังกัดซึ่งแยกย่อยออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ แล้วแต่กรณี

3. ฝ่ายธุรการ ทำหน้าที่ควบคุมและอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานที่อยู่ในสังกัดให้ดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อย หน่วยงานหรือแผนกต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับฝ่ายธุรการของแต่ละโรงเรียน อาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันไปบ้างตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละแห่ง

4. ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้งหมด ทั้งด้านหลักสูตร การวัดและประเมินผล การพิจารณากำลังครู-อาจารย์ การรับสมัครและกำหนดคุณสมบัติของครู-อาจารย์ และพระอาจารย์ รวมตลอดถึงการออกประกาศนียบัตรแก่นักเรียน ฝ่ายวิชาการประกอบด้วยแผนกต่าง ๆ มากน้อยตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน เช่น แผนกทะเบียน-สถิติ แผนกหลักสูตรและตำรา แผนกธรรมสาส์กัจฉา แผนกวิจัยผลการศึกษา

นอกจากนี้โรงเรียนอาจจัดให้มีคณะกรรมการนักเรียนเพื่อช่วยงานด้านกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนโดยกำหนดให้มีแผนกและฝ่ายต่าง ๆ เช่น ธุรการ เลขานุการ สวัสดิการ วิชาการ ฯลฯ ซึ่งเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ และรู้หน้าที่ของตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (สุวิมล เอกอรุ 2529: 87-88)

ในด้านหลักสูตรในระยะแรกโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ต่าง ๆ ได้ใช้หลักสูตรของโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย และโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ของสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งไม่ใช่หลักสูตรกลาง ดังนั้นกรมการศาสนาจึงจัดดำเนินการทำหลักสูตรกลางขึ้น เป็นหลักสูตรโรงเรียนพุทธศาสนาวนอาทิตย์ ฉบับกรมการศาสนา ปี 2522 ซึ่งมีการจัดระดับหลักสูตร การจัดชั้นเรียน และวิชาที่สอนดังนี้

การจัดระดับหลักสูตร แบ่งเป็น 3 ระดับ

- ระดับประถมศึกษา
- ระดับมัธยมศึกษา
- ระดับอุดมศึกษา

การจัดชั้นเรียน จัดเป็น 4 ชั้น

- ชั้นเตรียม หมายถึง ป.1 - ป.3
- ชั้นต้น " ป.4 - ป.6
- ชั้นกลาง " ม.1 - ม.3
- ชั้นสูง " ม.4 - ม.6

วิชาที่สอน

1. หลักสูตรวิชาธรรมและพุทธศาสนพิธี
2. หลักสูตรวิชาประวัติพุทธศาสนา

(โรงเรียนวัดไทยลอสแอนเจลิส 2526: 60-106)

วิชาที่สอนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัยนอกจากวิชาบังคับคือวิชาธรรมและพุทธศาสนพิธี และวิชาประวัติพุทธศาสนา ซึ่งใช้เวลาเรียนวิชาละประมาณ 50 นาทีต่ออาทิตย์ หรือ 40 วันต่อปีแล้ว ยังได้กำหนดให้มีวิชาเลือกที่นักเรียนเลือกเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น และความพร้อมของโรงเรียน เช่น พุทธศาสนาภาษาอังกฤษ วาทีศิลป์ คณิตศาสตร์ ศิลปะทัศนกรรม ภาษาอังกฤษ ฯลฯ (สุวิมล เอกอรุ 2529: 96)

โรงเรียนพระพุทธรูปศาสนาวินิจฉัยประเทศสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากได้มีพุทธศาสนิกชนชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา จัดตั้งวัดไทยขึ้นในรัฐต่าง ๆ หลายแห่ง และได้มีพระภิกษุสงฆ์มาปฏิบัติศาสนกิจประจำ ณ วัดเหล่านี้เป็นจำนวนมาก ในปี พ.ศ.2519 พระภิกษุสงฆ์ผู้ปฏิบัติศาสนกิจในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประชุมปรึกษาหารือและมีมติให้ตั้งสมัชชาสงฆ์ไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาขึ้น เพื่อเป็นหน่วยงานสำหรับดำเนินการประชุมปรึกษาหารือกัน ระหว่างพระสงฆ์ไทยในวัดต่าง ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา และประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา กับคณะสงฆ์ในประเทศไทย และได้วางนโยบายเกี่ยวกับศาสนกิจของพระสงฆ์ไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาไว้หลายประการ โดยเฉพาะในแง่ของบทบาทของวัดในสหรัฐอเมริกา ได้แบ่ง

บอกไว้ในข้อหนึ่งว่า วัดเป็นที่ให้การศึกษาดุริยางคศิลป์ในทางพุทธศาสนา และขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมไทย แก่กุลบุตรกุลธิดาชาวไทย เช่น จัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และห้องสมุด เป็นต้น (วัดไทยและสมาชิกราชวงศ์ไทยในสหรัฐอเมริกา 2527: ไม่มีเลขหน้า) ในปัจจุบันมีวัดในสังกัดสมาชิกราชวงศ์ไทยรวมทั้งสิ้น 18 วัด (พุทธศาสนสาร 2531: ปกใน) แต่ละวัดได้เปิดทำการสอนเป็นโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เป็นส่วนมาก โดยเฉพาะวัดใหญ่ ๆ ได้แก่ วัดไทยลอสแอนเจลิส วัดวชิรธรรมปทีป วัดธัมมาราม และวัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และยังได้จัดทำหลักสูตรและแนวการสอนเป็นของตนเอง ช่วงระยะเวลาในการสอน การจัดระดับชั้น และการบริหารงานต่าง ๆ ก็จัดแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละวัด ผู้วิจัยจึงขอเสนอความเป็นมาและรูปแบบการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการบริหารงานของโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่สำคัญดังนี้

#### โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดไทยลอสแอนเจลิส

เริ่มเปิดโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดไทยลอสแอนเจลิส เมื่อ พ.ศ. 2517 แต่หยุดทำการสอนชั่วคราวในระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2522 ได้เปิดทำการสอนใหม่ ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2523 และเปิดทำการสอนในวันเสาร์เพิ่มขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 ต่อมาได้เปิดทำการสอนภาคฤดูร้อน ในปี พ.ศ. 2525 (วัดไทยลอสแอนเจลิส 2529: 7)

#### วัตถุประสงค์ของโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีดังนี้

1. ต้องการให้เยาวชนไทยที่ติดตามผู้ปกครองมาอยู่ในลอสแอนเจลิส และเยาวชนที่เกิดอยู่ในลอสแอนเจลิส ไม่ลืมภาษาไทย หนังสือไทย ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีไทย
2. ต้องการให้เยาวชนที่ยังไม่รู้ภาษาไทย หนังสือไทย ตลอดจนขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ประเพณี ได้มีความรู้เป็นแบบไทย
3. เพื่อให้ยึดมั่น เคารพ นับถือ กราบไหว้ บูชา ในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทย จะได้ช่วยกันทะนุบำรุง ส่งเสริม รักษาปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุของพระพุทธศาสนา ให้วัฒนาถาวรรุ่งยืนานานชั่วกาลปาวสาน (โรงเรียนวัดไทยลอสแอนเจลิส 2526: 11)

#### วิชาที่เปิดสอนได้แก่

- ภาษาไทย (แก่เด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา)
- ภาษาไทย (แก่ผู้สนใจชาวต่างประเทศ)
- แกะสลักและอาหาร

- ศิลปะ (วาดภาพ)
- นาฏศิลป์
- คณิต
- รำคาบ
- วาดการ์ตูน

สำหรับแผนกภาษาไทยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้เยาวชนเรียนรู้ภาษาไทย สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนได้
2. เพื่อให้เยาวชนรู้จักขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย
3. เพื่อให้เยาวชนมีความเข้าใจในพระพุทธศาสนา ศีลธรรมอันดีงาม
4. เพื่อให้ชนชาติต่าง ๆ ได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรม

มีแนวการสอนดังนี้

ชั้นที่ 1 (เตรียมอนุบาล 1 และ 2)

อ่านและเขียน - พยัญชนะ ก-ฮ

- เลขไทย 1-10

ทักษะการพูดและฟัง - ภาษาไทยที่ใช้ในชีวิตประจำวันเบื้องต้น ได้แก่ส่วนต่าง ๆ

ของร่างกาย ลำดับญาติพี่น้อง (ปู่ ย่า ฯลฯ) ชื่อสีต่าง ๆ

ชั้นที่ 2 (อนุบาล 1)

อ่านและเขียน - สะกดชื่อตัวเอง

- วรรณยุกต์ 4 รูป

- สระ อะ-อู, เอะ-เอ, แอะ-แอ

- ตัวสะกด เช่น กง กน เป็นต้น

ทักษะการพูดและฟัง - กิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น ตื่นนอน อาบน้ำ เป็นต้น

- ชื่อวัน 7 วัน (อาทิตย์-เสาร์)

- ชื่อสัตว์ต่าง ๆ

ชั้นที่ 3 (อนุบาล 2)

อ่านและเขียน - สระ โอะ-โอ, เออะ-เออ, เออะ-ออ, อำ, ไอ, ไอ,

เอา

- ตัวสะกดเพิ่มเติม
- สะกดนามสกุลตัวเอง
- ทักษะการพูดและฟัง - ชื่อเดือน 12 เดือน
  - การสนทนา
  - ชื่ออาหารไทยและผลไม้

#### ชั้นที่ 4 (ประถม 1)

- อ่านและเขียน - สระที่เหลือ
  - อักษรนำ
  - ผสมคำมากกว่า 1 พยางค์
  - แต่งประโยคสั้น ๆ
- ทักษะการพูดและฟัง - พุทธศาสนา
  - มารยาทไทย
  - วัฒนธรรมและประเพณีไทย

#### ชั้นที่ 5 (ประถม 2)

- อ่านและเขียน - แต่งประโยค
  - เรียงความและจดหมาย
  - วรรณคดีไทย
  - ศิลธรรม
  - ประวัติศาสตร์และสังคมไทย

ทักษะการพูดและฟัง - การพูดหน้าชั้น

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนอกหลักสูตรสำหรับนักเรียนทุกชั้นคือ

1. การร้องเพลงชาติ
2. บทสวดมนต์
3. วัฒนธรรมไทย

โดยให้มีกำหนดการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรแก่นักเรียนทั้งหมดอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง (สอนพร้อมกันบนอนุโบสถศาลา) เพื่อเป็นการทบทวน



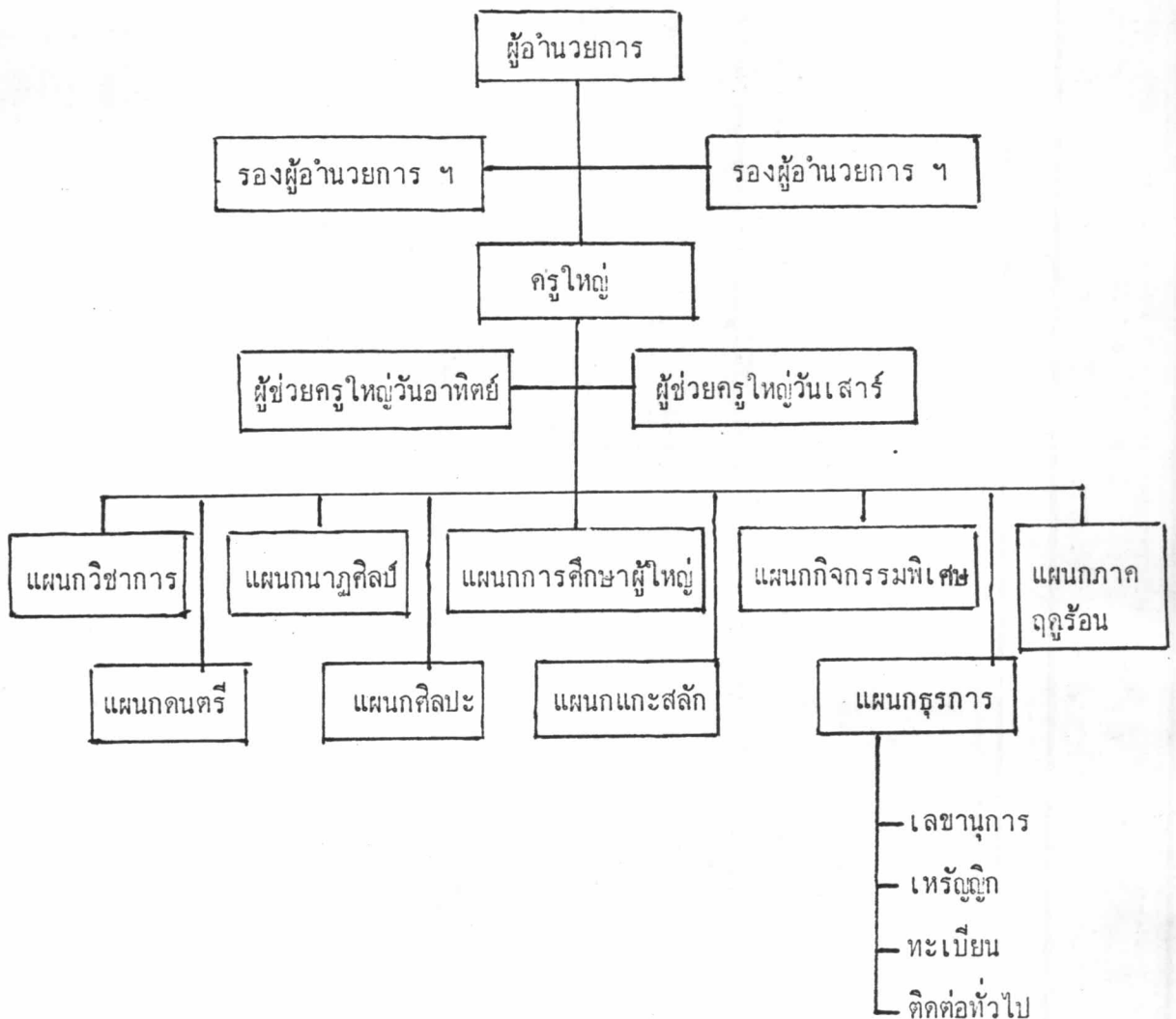
โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดไทยลอสแอนเจลิส เปิดสอนทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา 12.30 น. ถึงเวลา 15.30 น. แบ่งภาคเรียนออกเป็น 3 ภาค คือ

ภาคที่ 1 เปิดเรียนวันเสาร์และอาทิตย์ที่ 3 ของเดือนกรกฎาคม แล้วสิ้นสุดภาคการศึกษาวันอาทิตย์สุดท้ายของเดือนตุลาคม

ภาคที่ 2 เปิดเรียนวันเสาร์และอาทิตย์แรก ของเดือนพฤศจิกายน แล้วสิ้นสุดภาคการศึกษาวันอาทิตย์สุดท้ายของเดือนกุมภาพันธ์

ภาคที่ 3 เปิดเรียนวันเสาร์และอาทิตย์แรก ของเดือนมีนาคม แล้วสิ้นสุดภาคการศึกษาวันอาทิตย์สุดท้ายของเดือนมิถุนายน (โรงเรียนวัดไทยลอสแอนเจลิส 2526: 36-39)

ในด้านการบริหารงานของโรงเรียนได้มีการแบ่งสายงานบริหารดังแผนผังการบริหารงานดังต่อไปนี้



หน้าที่ของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มีดังนี้

ครูใหญ่ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการบริหารงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย และนโยบาย ตามที่คณะกรรมการโรงเรียนกำหนดไว้
2. พิจารณาวางแผนและจัดรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งระบุหน้าที่รับผิดชอบ และ/หรือ วัตถุประสงค์ ให้เป็นสัดส่วน เพื่อแผนกต่าง ๆ จะได้นำไปปฏิบัติโดยสะดวก และเกิดการประสานงาน อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มอบหมายงานให้ทุกแผนกรับไปปฏิบัติหน้าที่ โดยแต่งตั้งหัวหน้าแผนกต่าง ๆ ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานของแผนกนั้น ๆ
4. ดูแลประสานงาน และติดตามผลการดำเนินงานของแผนกต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ที่ได้กำหนดไว้

ผู้ช่วยครูใหญ่ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ช่วยเหลือครูใหญ่ในการประสานงาน และติดตามผลงาน หรือแก้ไขปัญหาในการบริหารงาน ของโรงเรียน ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย
  2. ปฏิบัติหน้าที่แทนครูใหญ่ ในกรณีครูใหญ่ไม่อยู่ หรืออาจไม่มีปฏิบัติหน้าที่ได้
- แผนกกิจกรรมกลางแจ้ง มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. คุดูแลจัดเตรียมเพลงชาติ และการตั้งแถวนักเรียน เคารพธงชาติ รวมทั้งคัดเลือกผู้ที่จะทำหน้าที่อัญเชิญธง และนำกล่าวปฏิญาณตน
2. กำหนดและฝึกซ้อมการละเล่นกลางแจ้ง รวมทั้งการแสดงของนักเรียนในวันงานต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร
3. ดำเนินงานอื่นใดอันเนื่องด้วยกิจกรรมกลางแจ้งของนักเรียน ตามที่เห็นสมควร หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

แผนกศาสนพิธี มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. คุดูแลการจัดนักเรียนนั่งในอุโบสถทุกวันที่มีการเรียน หรือในวันงานพิธีต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องเข้าร่วม
2. นิมนต์พระสงฆ์ เพื่อให้ศีล และอบรมนักเรียนในอุโบสถ
3. จัดเชิญครู หรือบุคคลอื่นใดก็ตามที่เห็นสมควร ขึ้นอบรมนักเรียนต่อจากพระสงฆ์

ก่อนเข้าเรียน

5. คำเนิงานอื่นใดอันเนื่องด้วยศาสนพิธี ซึ่งทางโรงเรียนจะต้องเข้าร่วมตาม  
ที่เห็นสมควร หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

แผนกการเงิน มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบเรื่องการเงินของนักเรียน โดยทำบัญชีสรุปรายรับ-รายจ่ายให้  
เรียบร้อย เมื่อปิดภาคการศึกษา และสิ้นปีการศึกษา
2. กำหนดวิธีการเบิกเงินเพื่อใช้ในการต่าง ๆ ของโรงเรียน
3. ประสานงานกับแผนกทะเบียน และฝ่ายการเงินของวัด เพื่อรวบรวมค่าสมัคร  
และเงินบำรุงโรงเรียน ซึ่งเป็นรายรับของโรงเรียน
4. กำหนดมาตรการในการเก็บรักษาเงินของโรงเรียน เพื่อเสนอต่อครูใหญ่  
และคณะอำนวยการโรงเรียน
5. ประสานงานกับฝ่ายการเงินของวัด เพื่อเบิกค่าพาหนะครูทุกเดือนและค่าใช้จ่าย  
อื่น ๆ หากจำเป็น ซึ่งในกรณีหลังนี้ ต้องได้รับการอนุมัติจากครูใหญ่ และผู้อำนวยการ (หรือรอง  
ผู้อำนวยการ) โรงเรียนก่อน

6. คำเนิงานอื่นใดอันเนื่องด้วยการเงินของโรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย

แผนกทะเบียน มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดูแลรักษาประวัติทะเบียนนักเรียน และประวัติทำเนียบครูของโรงเรียนให้  
ถูกต้องและเรียบร้อย
2. ประสานงานกับครูประจำชั้นทุกห้อง เพื่อขอรายชื่อนักเรียนในแต่ละภาคการ  
ศึกษามาตรวจสอบกับทะเบียนนักเรียน และเพิ่มเติมหรือแก้ไขทะเบียนนักเรียนให้ถูกต้อง
3. ประสานงานกับทางวัด เพื่อกำหนดระเบียบการรับสมัครนักเรียน
4. ประสานงานกับแผนกการเงิน เพื่อมอบค่าสมัครนักเรียน ซึ่งแผนกการเงิน  
จะได้ทำหน้าที่เก็บรักษาต่อไป
5. รับผิดชอบการรับสมัครนักเรียน
6. คำเนิงานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับแผนกทะเบียนตามที่เห็นสมควร หรือตาม

ที่ได้รับมอบหมาย

แผนกประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำหนังสือข่าวสารของโรงเรียน เพื่อแจกบุคคลต่าง ๆ ให้ได้ทราบถึงกิจกรรม และการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนตามที่เหมาะสม
2. ติดต่อสื่อมวลชนเพื่อแจ้งประกาศต่าง ๆ ของโรงเรียนตามสมควร
3. ดำเนินงานประชาสัมพันธ์อื่นใดของโรงเรียนตามที่เหมาะสม หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

แผนกอุปกรณ์ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดูแลรักษาอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องแบบนักเรียน และอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งเป็นสมบัติของโรงเรียนให้ครบถ้วน
2. จัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องแบบนักเรียน และอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งทางโรงเรียนต้องการเช่น คอกไม้ ฐูปเทียนสำหรับเวียนเทียน เป็นต้น ให้ทันตามกำหนด
3. จัดเตรียมใบสัมฤทธิ์บัตร และรางวัลต่าง ๆ สำหรับนักเรียน รวมทั้งใบประกาศเกียรติคุณ และของที่ระลึก เพื่อแจกในงานต่าง ๆ ตามสมควร
4. ประสานงานกับแผนกการเงิน เพื่อเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ
5. ดำเนินการเตรียม และ/หรือรักษาอุปกรณ์ทั่วไปของโรงเรียนอื่นใด หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

แผนกอำนวยความสะดวกทั่วไป มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ประสานงานกับแผนกต่าง ๆ ในการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้งภาคฤดูร้อน ให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย และคล่องตัวด้วยดี
2. ประสานงานกับครูประจำชั้นทุกห้อง เพื่อช่วยกันรักษาความสะอาดเรียบร้อยของห้องเรียน
3. ประสานงานกับหน่วยรักษาความสะอาดของวัด เพื่อความสะอาดเรียบร้อยของบริเวณวัด
4. ดำเนินงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

เลขานุการ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ทำหน้าที่เลขานุการของครูใหญ่
2. ดูแลรักษาเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

3. ดำเนินงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย (ร่างแผนการปฏิบัติการและประสานงาน โรงเรียนพุทธศาสนาวัดไทยลอสแอนเจลิส 2530: 1-3)

ปัจจุบัน (พ.ศ.2530) โรงเรียนพระพุทธศาสนาวัดไทยลอสแอนเจลิส มีนักเรียนทั้งสิ้น 320 คน จำนวนครู 36 คน เป็นครูสอนภาษาไทย 22 คน จำนวนพระสงฆ์ 20 รูป พระสงฆ์ที่ทำการสอน 8 รูป จำนวนกรรมการโรงเรียน 15 คน หลักสูตรที่ใช้สอนคือ หลักสูตรระยะสั้นและกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการ สำหรับเด็กไทยในสหรัฐอเมริกา (ภาคฤดูร้อน) ของสุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ แบบเรียนที่ใช้ในปัจจุบัน เป็นแบบเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ของประเทศไทย (แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นวัดไทยลอสแอนเจลิส 2531: ไม่มีเลขหน้า)

#### โรงเรียนพระพุทธศาสนาวัดไทยลอสแอนเจลิส

เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน 2518 และเปิดทำการสอนภาคฤดูร้อนในปี พ.ศ.2530

วัตถุประสงค์ของโรงเรียนพระพุทธศาสนาวัดไทยลอสแอนเจลิส คือ

1. เพื่อสอนภาษาไทยแก่กุลบุตร กุลธิดาของคนไทย
2. เพื่ออบรมสั่งสอนวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม แก่เด็กและเยาวชน
3. เพื่อให้การศึกษาพระพุทธศาสนาแก่เด็ก และเยาวชน
4. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยด้วยกัน
5. เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไทย

ระดับชั้น แบ่งออกเป็น 3 แผนกคือ

1. แผนกอนุบาล รับนักเรียนอายุ 3-5 ขวบ
2. แผนกประถมศึกษา รับนักเรียนอายุตั้งแต่ 6 ขวบขึ้นไป
3. แผนกการศึกษาพิเศษ รับสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างประเทศ และคนไทย

ที่พูด อ่าน เขียนภาษาไทยไม่ได้

เวลาเรียน

โรงเรียนพระพุทธศาสนาวัดไทยลอสแอนเจลิส เปิดเรียนเวลา 14.00 น. เลิกเรียน เวลา 17.00 น. เปิดทำการสอนในวันอาทิตย์

ในด้านการบริหารงานของโรงเรียน ทางวัดได้แต่งตั้งและให้มีการเลือกตั้งคณะ

กรรมการชั้น 2 คณะคือ

1. คณะกรรมการฝ่ายดำเนินการโรงเรียน
2. คณะกรรมการกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน  
(ประวัติและกิจการของวัดวชิรธรรมปทีป นครนิวยอร์ก 2519: 8-10)

ปัจจุบัน (พ.ศ.2530) มีนักเรียนทั้งสิ้น 97 คน จำนวนครู 10 คน จำนวนพระสงฆ์ 9 รูป เปิดเรียน ปีละ 1 ภาคเรียน รวมเวลาสอน 38 สัปดาห์ หลักสูตรที่ใช้คือ หลักสูตรระยะสั้น และกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการ สำหรับเด็กไทยในสหรัฐอเมริกา (ภาคฤดูร้อน) ของสมณอมรวิวัฒน์และคณะ (แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นวัดวชิรธรรมปทีป 2531: ไม่มีเลขหน้า)

โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดอัมมาราม

เริ่มพิธีเปิดเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ.2520 และดำเนินการสอนตั้งแต่วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2520 เปิดทำการสอนภาคฤดูร้อนในปีพ.ศ.2530 สำหรับในปี พ.ศ.2529 ได้จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ร่วมกันจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดอัมมารามขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้ภาษาไทย จนสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเกิดความเข้าใจตรงกัน
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในเรื่องของพระพุทธศาสนา สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ สภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย
4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัด และร่วมกระทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความเหมาะสม
5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านวิชาการ สอบวัดระดับความรู้ ป.2 ป.4 และ ป.6 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรมีดังนี้

1. กลุ่มพุทธศาสนา ได้แก่ พุทธประวัติ หลักธรรมของพระพุทธเจ้า ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน ธรรมในชีวิตประจำวัน พุทธปรัชญาพื้นฐาน ศาสนพิธี และวันสำคัญทางพุทธศาสนา
2. กลุ่มภาษาไทย ได้แก่ เนื้อหา สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ เครื่องหมาย การผันอักษร การแจกถูก การแจกคำ มาตราต่าง ๆ การสร้างคำ ประโยค ทักษะ การฟัง การพูด

การอ่าน การเขียน และสุขภาพหรือคำหึงเพยบ้องกัน

3. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ ประวัติศาสตร์ไทยโดยสังเขป สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ชชาติไทย ศาสนา พระมหากษัตริย์ การเมือง การปกครอง อาชีพสำคัญ ทรัพยากรต่าง ๆ การดำเนินชีวิตของคนไทย บัฒนาและสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ สังคมและ วัฒนธรรมเปรียบเทียบ

4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมจัดและ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการจัดงานวันเด็ก งานวันลอยกระทง งานวันแม่แห่งชาติ งานวันสำคัญ ทางพุทธศาสนา กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมของศูนย์เยาวชน และ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จะเรียน สัปดาห์ละ 1 วัน ในวันอาทิตย์ วันละ 4 คาบ โดยใช้เวลาคาบละ 45 นาที รวมระยะเวลาที่ใช้ในการสอนปีละ 128 ชั่วโมง การเรียนการสอนเริ่มตั้งแต่สัปดาห์ที่ 3 ของเดือนเมษายน ไปสิ้นสุด สัปดาห์ที่ 4 ของเดือนพฤศจิกายน รวม 32 สัปดาห์ ตามหลักสูตรนี้จะแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับต้น เป็นการศึกษาก่อนวัยเรียนและเป็นการเตรียมพร้อมให้กับผู้เรียน สร้างความคุ้นเคยกับเพื่อน สิ่งแวดล้อม และทักษะทางภาษาไทยเบื้องต้น
2. ระดับ 1 เป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและ ทักษะเทียบได้กับระดับ ป.2 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการประเทศไทย
3. ระดับ 2 เป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและ ทักษะเทียบได้กับความรู้ระดับ ป.4 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย
4. ระดับ 3 เป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและ ทักษะเทียบได้กับความรู้ระดับ ป.6 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย

ผู้เรียนแต่ละระดับชั้นจะขึ้นอยู่กับเกณฑ์ อายุ หรือ วุฒิภาวะ หรือ ความพร้อม ของ นักเรียนเป็นประการสำคัญ สำหรับเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าชั้นเรียนอย่างกว้าง ๆ เป็นดังนี้

- ระดับต้น มีอายุตั้งแต่ 4 ปี ถึง 6 ปี
- ระดับ 1 มีอายุตั้งแต่ 7 ปี ถึง 9 ปี
- ระดับ 2 มีอายุตั้งแต่ 10 ปี ถึง 12 ปี

ระดับ 3 มีอายุตั้งแต่ 13 ปี ถึง 15 ปี

การวัดและการประเมินผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 ภาคคือ ภาคทฤษฎี โดยวัดจากด้านใหญ่ ๆ 3 ด้านคือ พฤติกรรมของผู้เรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน และการสอบภาคทฤษฎี ในครั้งสุดท้าย ภาคกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกระทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ของระยะเวลาที่ใช้ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรของแต่ละปีการศึกษา

การบริหารงานของโรงเรียน มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน 3 ฝ่ายคือ กรรมการที่ปรึกษา กรรมการบริหารฝ่ายบรรพชิต และกรรมการบริหารฝ่ายคฤหัสถ์ (หลักสูตรโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอานาติศ วัดอัมมาราม นครชิคาโก สหรัฐอเมริกา 2529: คำนำ-49)

ปัจจุบัน(พ.ศ.2530) โรงเรียนพระพุทธรูปศาสนาวัดอานาติศวัดอัมมาราม มีนักเรียนทั้งสิ้น 170 คน จำนวนครู 19 คน จำนวนพระสงฆ์ 7 รูป ซึ่งช่วยทำการสอนในโรงเรียนทุกรูป จำนวนกรรมการโรงเรียน เป็นพระสงฆ์ 5 รูป เป็นฆราวาส 11 คน แบบเรียนที่ใช้เป็นแบบเรียนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ของประเทศไทย วิชาพุทธศาสนาใช้ของโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอานาติศมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นวัดอัมมาราม 2531: ไม่มีเลขหน้า)

โรงเรียนพระพุทธรูปศาสนาวัดอานาติศวัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

เริ่มตั้งเมื่อปี พ.ศ.2521 โดยคณะสงฆ์ และคณะกรรมการวัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสอนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และพระพุทธรูปศาสนา ให้แก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา เป็นการปลูกฝังให้สำนึกในความเป็นไทย

การเรียนการสอน ของโรงเรียนพระพุทธรูปศาสนาวัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. มีวิชาที่สอนคือ ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย พระพุทธรูปศาสนา นาฏศิลป์ไทย การทำอาหารและการแกะสลักผลไม้ การจัดดอกไม้ ฯลฯ การรับสมัคร รับนักเรียนตั้งแต่อายุ 5½ ปีขึ้นไป โดยสอนตามหลักสูตรระยะสั้นและกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการ สำหรับเด็กไทยในสหรัฐอเมริกา(ภาคฤดูร้อน) ของสุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ โดยจัดอุปกรณ์การสอน วิธีการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เวลาเรียนเปิดเรียนตั้งแต่อาทิตย์แรกของเดือนพฤษภาคม ถึงอาทิตย์แรกของเดือนตุลาคม ของทุกปี เรียนทุกวันอาทิตย์ เวลา 13.00 น. - 16.00 น. (โรงเรียนพุทธศาสนาวัดอานาติศวัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. 2530: 1-2)

ปัจจุบัน(พ.ศ.2530) มีนักเรียนทั้งสิ้น 115 คน จำนวนครู 24 คน จำนวนพระสงฆ์ 5 รูป ทำการสอน 4 รูป จำนวนกรรมการโรงเรียน 25 คน (แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นวัดไทยกรุง



วอชิงตัน ดี.ซี. 2531: ไม่มีเลขหน้า)

### การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

ทักษะทางภาษาไทยที่สำคัญมี 4 ทักษะคือ ทักษะการฟังและการอ่าน รวมเรียกว่าการรับรู้ทางภาษา (Receptive Language) ทักษะการพูดและการเขียน รวมเรียกว่าการแสดงออกทางภาษา (Expressive Language) ทักษะต่าง ๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะการรับรู้ทางภาษานั้นมีแนวโน้มว่าจะต้องมาก่อนการแสดงออกทางภาษาเสมอ (ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม 2520: 3-151)

การสอนภาษาไทยให้ได้ผลถูกต้องนั้น ควรสอนทักษะทางภาษาทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กันโดยตลอด และสอนให้สูงขึ้นติดต่อกันไปเป็นลำดับ โดยค่อย ๆ สอนจากง่ายไปหายาก ให้ถูกวิธีและครบถ้วนทุกทักษะ การเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ควรศึกษาประโยชน์ที่จะได้จากวิธีการสอนภาษาแต่ละวิธี และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม ทักษะต่าง ๆ มีแนวโน้มขึ้นอยู่กับอายุ ความพร้อม และเวลา ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนควรพิจารณาวัตถุประสงค์ของการเรียน เช่น เรียนเพื่อการใช้ซึ่งเน้นหนักการฟังและพูด เรียนเพื่อการใช้เน้นหนักทางการเขียนและอ่าน หรือความถนัดและความสามารถทั้ง 4 ทักษะ รวมทั้งพิจารณาถึงอายุ เวลาและความพร้อมของผู้เรียน ซึ่งรวมถึงผู้สอน หลักสูตร และกระบวนการต่าง ๆ (สมักร สุพรรณรัตน์ 2527: 27-31)

ปัญหาที่พบในการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองที่พบในประเทศไทย ที่น่าสนใจได้แก่ปัญหาและอุปสรรคของครูในการสอนภาษาไทยในเด็กเริ่มเรียนที่พูดภาษาไทยไม่ได้ในจังหวัดยะลาพบว่า

1. นักเรียนไม่มีโอกาสใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน
2. นักเรียนไม่มีแบบเรียนและเครื่องเรียนเพราะยากจน
3. นักเรียนขาดเรียนเสมอ
4. นักเรียนไม่เห็นประโยชน์และความจำเป็นในการเรียนภาษาไทย
5. นักเรียนมีเวลาเรียนน้อยเกินไป
6. นักเรียนมีสุขภาพร่างกายไม่สมบูรณ์
7. นักเรียนประหม่า อาย กลัว และด้อมทอน ทำให้เรียนภาษาไม่ได้ดี
8. นักเรียนไม่ยอมออกเสียงหรือพูดภาษาไทยเพราะเชื่อว่าขัดกับศาสนาของตน
9. นักเรียนอ่อนไหวเราะเยาะเมื่อพูดภาษาไทย (ภิเชษฐ์ อนุกุล 2518: 169)

ซึ่งมีความสอดคล้องกับปัญหาในการสอนภาษาไทยแก่เด็กไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา

ดังนี้

1. เด็กไม่เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ภาษาไทย ถูกผู้ปกครองบังคับให้มาเรียน
2. มาเรียนไม่สม่ำเสมอเพราะผู้ปกครองไม่มีเวลารับส่ง
3. เด็กฟังภาษาไทยไม่รู้เรื่อง
4. เด็กไม่ยอมพูดภาษาไทยเมื่ออยู่นอกห้องเรียน
5. เด็กไม่ยอมทำการบ้านเพราะมีการบ้านจากโรงเรียนธรรมดาแล้ว

(ลูมน อมรวิวัฒน์ และคณะ 2527: 49)

จากปัญหาที่พบนี้จะเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณาเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมให้ได้ผลกับนักเรียน ก็จะทำให้เกิดผลดีในการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองได้ นักจิตวิทยาการศึกษาได้พบว่า การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองให้ได้ผลต่อการเรียนรู้ในระยะยาว คือ การสอนด้วยภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่งก่อน โดยใช้ภาษาแม่เป็นสื่อให้ผู้เรียนรู้จักสัญลักษณ์ของตัวอักษรในภาษาที่สอง ทำให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาและมีความรู้ได้ดีกว่าการสอนโดยใช้ภาษาที่สองล้วน เพราะนั่นเป็นการมุ่งให้ผู้เรียนรู้ภาษาและความกลมกลืนในชาติมากกว่า เป็นการสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นใจในตนเองให้แก่ผู้เรียน เกิดความพร้อมทางภาษาไทยมากกว่าการสอนโดยใช้ภาษาไทยล้วน ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการสอนผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือและพูดภาษาไทยไม่ได้มาก่อนให้เกิดความพร้อมทางภาษาไทยในเวลา 1 เดือน ด้วยวิธีสอนแบบใช้ภาษาแม่เป็นสื่อประสบผลอย่างชัดเจนอีกด้วย (ควัน ขาวหนู 2526: 27-31) นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาหลักสูตร (2529: 10) ได้อ้างถึง จำนวน คล่องการเขียนซึ่งเสนอแนะแนวทางในการสอนเด็กสองภาษา โดยใช้วิธีการสอนตามหลักวิชาภาษาศาสตร์ว่า

1. การสอนควรมุ่งฝึกให้เกิดทักษะในการฟังและพูดเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องสามารถใช้ระบบการเรียนรู้ทั้งสองภาษาได้
2. ภาษาแต่ละภาษามีระบบเสียง ระบบคำ และระบบไวยากรณ์ต่างกัน หนังสือที่ใช้เรียนควรมีเนื้อหาที่ได้มาจากการเปรียบเทียบภาษาที่เรียนกับภาษาของผู้เรียน
3. ครูสามารถใช้ภาษาของผู้เรียน เข้าช่วยในการอธิบายหรือทำความเข้าใจเรื่องเสียงและโครงสร้างของประโยคได้
4. ครูควรสอนและฝึกโครงสร้างต่าง ๆ ด้วยปากเปล่าจนกระทั่งใช้ภาษาได้คือหรือเป็นไปโดยอัตโนมัติแล้วจึงสอนทักษะการอ่านและเขียนต่อไป

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร (2529: 11) ยังได้อ้างถึง ยุพิน พิพิธกุล ซึ่งเสนอแนะวิธีสอนภาษาไทยแก่เด็กสองภาษา ตามลำดับขั้นดังนี้

1. สอนสิ่งที่สอนด้วยคำพูดก่อนการสอนเขียน ใช้สิ่งใกล้ตัวในชีวิตประจำวันให้เด็กคุ้นเคยก่อน

2. ใช้การเปรียบเทียบภาษาของเด็กกับภาษาไทย จะช่วยให้เข้าใจและเห็นข้อแตกต่างอย่างชัดเจน

3. การฝึกโครงสร้างภาษาเป็นเรื่องของการสร้างสมและการกระทำจนเกิดเป็นนิสัย จะต้องมีการฝึกอย่างหนัก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบเสียง คำ หรือแบบสร้างของภาษา และควรมีการสรุปชี้ให้เห็นสิ่งที่นักเรียนกำลังฝึกอยู่

แนวคิดดังกล่าวเป็นประโยชน์ในการสร้างและปรับปรุงแผนการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่เด็กไทยในสหรัฐอเมริกา

#### การปลูกฝังวัฒนธรรมไทย

กองวิจัยและวางแผน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2522: 3) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไทยไว้ว่า "วัฒนธรรมโดยทั่วไป หมายถึง สิ่งที่เป็นผลผลิตของมนุษย์ในสังคมสร้างขึ้นเพื่อความดีงาม ความเจริญ ความกลมเกลียว เป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่คณะและแก้ปัญหา รวมทั้งพัฒนาสังคมและวิถีทางการอยู่ร่วมกันให้เกิดสันติสุข สิ่งเหล่านี้เมื่อสร้างขึ้นมาแล้วสังคมยอมรับ รักษา ส่งเสริม พัฒนา และปฏิบัติตามกันมาในสังคมใดสังคมหนึ่ง ตั้งแต่อดีตตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น วัฒนธรรมไทยจึงหมายถึง สิ่งที่บรรพบุรุษไทยได้สร้างขึ้นมา เพื่อความดีงาม ความเจริญ ความกลมเกลียว ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมไทยเรา เป็นเอกลักษณ์ของชาติ โดยเป็นแนวทางพัฒนาสังคมไทย และเป็นวิถีทางการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุขของไทยเรา ซึ่งคนไทยได้เรียนรู้ รักษา ส่งเสริม และพัฒนาสืบทอดมาจนทุกวันนี้" อานนท์ อาภาภิรม (2519: 105-107) ได้กล่าวถึงที่มาของวัฒนธรรมไทยว่า เกิดจาก สิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ระบบเกษตรกรรม ค่านิยม และการเผยแพร่ทางวัฒนธรรมของสังคมอื่น อันได้แก่ ลัทธิพราหมณ์ พุทธศาสนา และวัฒนธรรมตะวันตก จากกำเนิดของวัฒนธรรมไทยเหล่านี้ ทำให้วัฒนธรรมไทยมีเนื้อหาสาระมากมายเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนในสังคม วัฒนธรรมที่สำคัญ ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมหลักประจำชาติได้แก่ พระพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์ อักษรไทย ภาษาไทย ประเพณีไทย จรรยา มารยาทแบบไทย จิตใจแบบไทย ศิลปกรรมไทย

สถาปัตยกรรมไทย และวรรณคดีไทย (แปลก สนธิรักษ์ ม.ป.ป.: 52-67) จากสภาพของวัฒนธรรมไทยเหล่านี้ จะเห็นว่ามีส่วนทำให้เกิดเอกลักษณ์สำคัญของคนไทยขึ้น ซึ่งถือเป็นจุดเด่นและมีลักษณะแตกต่างจากวัฒนธรรมของชนชาติอื่น ได้แก่ การที่คนไทยนิยมการหำบุญประกอบการกุศล มีการปฏิบัติวัฒนธรรมโดยแสดงออกในรูปพิธีกรรมเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งนิสัยรักสนุก และมีค่านิยมในเรื่องของความสุซสนุกสนาน คณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นหลักให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมกันรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมอย่างมีเป้าหมายตรงกัน และประสานสอดคล้องต่อกันดังนี้

1. ส่งเสริมบำรุงรักษาวัฒนธรรมไทยทุกด้านให้เจริญ ด้วยการศึกษาค้นคว้า วิจัยฟื้นฟู และพัฒนาวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต การพัฒนาประเทศ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการป้องกันประเทศ ป้องกันการทำลายวัฒนธรรมและศาสนา และทำนุบำรุงศาสนาให้บริสุทธิ์ เพื่อเป็นหลักในการพัฒนาจิตใจประชาชน

2. เผยแพร่วัฒนธรรมไทยทุกด้านนำไปสู่ประชาชน ถึงขั้นปฏิบัติให้แพร่หลายยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีต่อเอกลักษณ์ ศักดิ์ศรี ความสามัคคี และความมั่นคงของชาติ ตลอดจนเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

3. ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านและวัฒนธรรมกลุ่มในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจ เห็นคุณค่าและยอมรับวัฒนธรรมของท้องถิ่นซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมอันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุขในชาติ และมีความรัก ห่วงแหนวัฒนธรรมไทยยิ่งขึ้น

4. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างประเทศเพื่อ สร้างเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ รวมทั้งรู้จักเลือกสรรวัฒนธรรมของต่างชาติ ที่เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยหรือผลจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยนำมาถ่วงถ่วงปรับปรุง คัดแปลงให้เหมาะสมกับวิธีการดำเนินชีวิตของคนไทย และความมั่นคงปลอดภัยของชาติ

5. สนับสนุนส่งเสริม ให้หน่วยงานของรัฐและของเอกชน ที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรมได้ประสานงานกันอย่างใกล้ชิด โดยการระดมสรรพกำลังทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมให้มั่นคง เป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตของประชาชน ตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม เพื่อให้วัฒนธรรมมีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

(สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525: ภาคผนวก 7)

การปลูกฝังวัฒนธรรมนั้นควรจะขึ้นอยู่กับระบบการศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสรรค์และถ่ายทอดวัฒนธรรม การถ่ายทอดวัฒนธรรมย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งถ่ายทอดวัฒนธรรม คือความรู้และประสบการณ์ของวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ในสังคมไทย วัฒนธรรมด้านจิตใจ คือศาสนา ความเชื่อถือ ปรัชญา ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งผูกโยงไปถึงอุดมการณ์แห่งชาติ ซึ่งเป็นนามธรรม ควรต้องมีการเรียนการสอนที่จะบังเกิดผล การสอนภาษาไทยก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมได้ ชูลี ชัชวาลกิจ และสิริวัฒน์ ลายกนก (2524: 33-35) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ไว้หลายประการ เช่น ส่งเสริมและรวบรวมการละเล่นของไทย รวบรวมเพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย สาธิตเพลงพื้นเมือง รวบรวมประเพณีที่สำคัญของไทย ศิลปการทอผ้าพื้นบ้านภาคต่าง ๆ และประกวดเล่านิทานชาวบ้าน เป็นต้น

การปลูกฝังวัฒนธรรมไทยให้แก่เด็กไทย ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้สอดแทรกเนื้อหา รวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังกล่าวข้างต้นไว้มากมายครบถ้วนโดยให้เหมาะสมกับวัยและสภาพสังคมของเด็กเป็นสำคัญ โครงการสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความรู้ทั้งภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งคำนึงถึง ด้านศิลปวัฒนธรรม อันได้แก่ความรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ การละเล่นพื้นเมือง ตลอดจนนิทานวรรณคดีของไทย ในทางปฏิบัติได้สอนมารยาทไทย การกราบ การไหว้ นอกจากนี้ยังได้เน้นในเรื่องสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเรียนได้ตระหนักในความเป็นไทยไม่รู้ลึกลับว่าเป็นปมด้อยว่าเป็นชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในประเทศอื่น (ไชสิริ ปรวโมช ฌ อยู่ธยา 2528: 79)